

in memoriam
Willem van Beusekom

In Memoriam

Het idee om een 'In Memoriam' over Willem te maken was maandagochtend snel geboren. De brede scope aan activiteiten, binnen en buiten Hilversum, en zijn bijzondere eigenschappen laten zich immers niet in een paar regels vangen. Collega's van de NPS stelden een lijst op en zochten er mensen bij, die onmiddellijk werden gebeld. Moeilijke gesprekken soms, maar het idee voor deze uitgave werd omarmd en zonder uitzondering zegde iedereen zijn of haar medewerking toe. Veel tijd werd men niet gegund, hooguit een etmaal, vanwege het lange weekeinde door Hemelvaartsdag. De bijdragen stroomden binnen. Ontroerd lezen we de verhalen. Ze waren vaak langer dan afgesproken. Heel begrijpelijk. En dus breidden we het aantal pagina's uit.

Dit 'In Memoriam' bestaat uit twee delen; in het hart verbonden door een visuele terugblik op 35 jaar Willem van Beusekom in Hilversum. Van de tijd dat hij nog lang haar had en popprogramma's presenteerde op de radio tot meer recente foto's van zijn jubileum en het bezoekje aan onze eigen Tante Es in Scheveningen.

In het eerste deel zijn vooral de gevoelens en herinneringen van bestuurders en medewerkers van de NPS verwoord. Co de Kloet, al lang een heel persoonlijke vriend, belicht Willems passie voor de radio en Carel Kuyl kijkt in een rechtstreekse brief aan Willem terug op de televisiejaren. Willem zette zich in voor programmasoorten, die onlosmakelijk met de NPS zijn verbonden. Jeugdprogramma's kregen een volwaardige plek. Binnen en buiten de organisatie streed hij voor het multiculturele gezicht van de gehele publieke omroep. En hij pakte de opkomst van de Nieuwe Media op. Daarover valt op pagina zes en zeven veel te lezen.

Dit alles wordt in het tweede deel aangevuld met al die andere facetten van Willem. Cornald Maas vertelt over de vaderlijke rol van Willem voor en tijdens het Eurovisie Songfestival. Collega's van het eerste uur, Felix Meurders en Nicolette Schouten van de VARA, halen herinneringen op aan de tijd van het roemruchte Line 3. En er zijn die andere persoonlijke waarnemingen. Van

VARA-voorzitter Vera Keur, die de afgelopen weken voortdurend kwam vragen of er nog nieuws was. Van oud-NOS-directeur Ed van Westerloo, die Willem nooit zag opgeven. En van oud-NPS-voorzitter Harm Bruins Slot, voor wie Willem altijd 'Mister NPS' blijft. Presentator Frits Spits en vriend van het eerste uur Ulco van de Pol zwaaien hun dierbare vriend op hun geheel eigen wijze uit.

Veel collega's en ook mensen van buiten de omroep bewaren warme herinneringen aan kleine en grote gebeurtenissen met Willem. Om die reden is ook een aantal korte persoonlijke verhalen opgetekend. Zij completeren het beeld van Willem, zoals we dat kennen: bescheiden maar gepassioneerd, gesloten maar recentelijk toch steeds opener, diplomatiek en geslepen, vol gevoel voor humor, met een groot hart voor anderen.

Jan Willem, sinds december vorig jaar Willems echtgenoot, komt in de terugblik van velen terug. De waarneming is steeds dezelfde. Sinds hun relatie begon kreeg Willem vleugels. Hij had het echte geluk gevonden. Er lonkte een toekomst na de omroep, waarop Willem zich aan het voorbereiden was. Het heeft helaas niet zo mogen zijn.

Met Jan Willem vorig jaar aan de Amstel

Tranen bij het afscheid

Het lijkt nog maar zo kort geleden dat ik vertrok bij de NPS en we beiden met tranen in onze ogen afscheid namen van elkaar. "Ik zal je missen", zei je nog. Waarop ik antwoordde: "Ik kan je missen, zul je bedoelen." We schoten allebei in de lach. Het typeerde de wijze waarop we met elkaar omgingen. Eén voorval staat me nog helder voor de geest. Een vergadering van de Ondernemingsraad met de directeur. Door omstandigheden was ik niet goed voorbereid, waarop jij onmiddellijk je kans pakte om daar een opmerking over te maken. "Mevrouw de Voorzitter heeft de kleine lettertjes zeker niet gelezen." Woedend was ik en liet dat merken door na de vergadering je kamer binnen te stormen. "Dat flik je me nooit meer, ik doe dat niet bij jou en dus jij ook niet bij mij." Grijnzend zat je achter je bureau, je glom van oor tot oor en zei rustig: "Lidy, ik zal het nooit meer doen", overigens met een twinkeling in de ogen, waarop ik zeker wist dat je het de volgende keer weer net zo zou doen. Een paar uur later – ik zat op mijn kamer met mijn rug naar de deur en had dus niet gezien dat je in de deuropening stond. "Ik kwam even kijken of het goed met je gaat en heb vast koffie voor je meegenomen." ... ook dit typeerde de wijze waarop wij met elkaar omgingen. En ineens ben je weg. Ik zal je missen old friend.

Roger van Boxtel over betrokkenheid en vechtlust

Enkele reis

Voor achterblijvers bestaat een zachte dood niet. Voor achterblijvers is de dood verraderlijk wreed.

Willem is weg en wij voelen ons wreed verraden. Want Willem zou er maar even tussen uit gaan. Voor een nare kwaal, dat wel: darmkanker. Maar hij zou na een week of acht weer terug zijn, misschien een week of tien.

Eind maart stond ik met Willem op zijn werkkamer. Ik voelde me verlegen. Hij had net gehoord wat hem mankeerde en hij was bang. Zoals iedereen bang is als hij hoort dat hij kanker heeft. Hij wilde toch mee naar de bestuursvergadering van de NPS, maar dat leek me niet zo'n goed idee. Ga naar Jan Willem, naar huis, kom tot bedaren. Mijn eigen vader had nog niet zo lang geleden dezelfde ziekte gehad en dat was toch goed gegaan, zo praatte ik op hem in. De operatiedatum werd even uitgesteld, maar vol goede moed ging hij naar het ziekenhuis in Amsterdam. Wat er mis is gegaan weet ik niet precies, maar Willem is weg. Een enkele reis gekregen, daar waar wij vurig hoopten op een retourtje Hilversum.

Willem was 'Mister NPS'. Willem heeft deze omroep gemaakt tot wat hij is, een broedplaats van cultureel talent, inspiratie, maatschappelijke relevantie. En dat met een grote persoonlijke betrokkenheid op de mensen die de programma's bedachten, de programma's maakten en ook met een grote betrokkenheid op de mensen die faciliteerden en ondersteunden. Bedachtzaam, rustig, luisterend, stilzwijgend trots op wat zijn omroep kan en vermag.

Hij kende Hilversum in al zijn grillen, scrupules, geheimen en kansen. Hoewel... zelfs hij was de laatste tijd even de weg kwijt toen het ging om de voorspelbaarheid van 'Haagse' mediaplannen. En dat wil wat zeggen. Maar de vechtlust bleef. Dat bleek vorig jaar juni. Tijdens het strandfeest van de tienjarige NPS in Scheveningen hoorden we van de mediaplannen van het kabinet.

Willem zat wat ongemakkelijk met die wetenschap bij Tante Esselien. Maar de NPS veroverde vervolgens in september Het Plein in Den Haag, onder zijn leiding. Heel Nederland zag en hoorde ons, met muziek en theater omlijste protest. Een protest dat nog even hard geldt.

Willem is weg. Eerder dan hij zelf had gepland. Hij zou volgend jaar stoppen als directeur van de NPS. Hij wilde weer meer tijd voor zichzelf, voor zijn vrienden en echtgenoot, voor het misschien wel weer maken van programma's, liefst radio. Willem zat goed in zijn vel, was voelbaar gelukkig in de afgelopen periode.

Willem was geen 59. Hij was volgens mij weer hard op weg naar de jonge Willem, die het knoeien met bandrecorders, het spelen van en luisteren naar muziek en het maken van programma's nog steeds het mooiste vond wat je kunt doen. Het is buitengewoon onrechtvaardig dat het hem niet is gelukt die cirkel weer rond te maken.

Het was voor ons als organisatie en bestuur een voorrecht om met Willem te werken. Hij was een inspirerende en bindende persoon. We zijn hem dankbaar voor de zorgvuldigheid en betrokkenheid waarmee hij de belangen van de NPS bij ons wist te brengen en voor de wijze waarop hij als een waar ambassadeur diezelfde belangen bij 'vriend en vijand' wist te verdedigen. Met zijn verlies is een gat geslagen dat niet gedicht kan worden.

Roger van Boxtel, voorzitter NPS

Geen taart meer ...

Toen ik hier in 1997 kwam dacht ik: als het bevalt ga ik voorlopig niet weg. Het werd achteneenhalf jaar. Dat zegt iets over onze werkrelatie. Willem en ik begrepen elkaar. Vaak was een blik voldoende: op de gang of in een vergadering, zonder dat iemand het merkte. Willem was een gentleman, met respect voor mensen, ongeacht hun functie. Je kon altijd bij hem binnenlopen, ook als hij weinig tijd had. Een beetje hiërarchie was er wel en dat had wel wat. Zijn betrokkenheid bij onze muziekfestivals was groot. Die stonden, soms al een jaar voor het zo ver was, in zijn agenda. Hij hield van muziek en zong als er niemand in de buurt was de beginstrofe van steeds een ander liedje terwijl hij de afstand tussen zijn kamer en de mijne overbrugde. In maart bleek dat hij moest worden geopereerd. Ik schrok toen hij besloot dit jaar zijn verjaardag maar eens over te slaan: geen taart voor de hele NPS. Achteraf moet ik vaak terugdenken aan dat moment.

Monique Does, directie-secretaresse

Carel Kuyl schrijft laatste brief

Groot hart voor de mensen

We kenden je vooral van het songfestival toen je directeur van de NPS werd. En een beetje van de radio. Het waren heftige tijden. Toen al. En het is al die jaren nooit echt rustig geworden. Iemand uit ons eigen bestuur liet weten dat hij de net opgerichte NPS eigenlijk overbodig vond, een afdeling wilde voor zichzelf beginnen, een bevriende omroep ging een buitenechtelijke relatie aan en nu is er een staatssecretaris die de hele NPS wil opheffen. Slopende tijden. Je deed het blijmoedig en ik verdenk je ervan dat je het zelfs leuk vond. Niet zo leuk als het songfestival misschien, maar toch.

Je bent nooit het type directeur geweest dat op de tafels stond te dansen. Die voorop liep in de polonaise door de gangen. Je bent ook nooit het type geweest dat overal moest laten weten wat z'n mening ergens over is. En dat die mening buitengewoon belangrijk is. Je had niet de neiging tot ferme standpunten over alles en iedereen. Dan word je al snel een diplomaat genoemd in Hilversum.

We hebben bijna twaalf jaar behoorlijk intensief samen gewerkt. Toch is er veel wat ik niet van je weet. Hou je van schaatsen (ik vermoed van niet), heb je broers of zussen (een broer weet ik inmiddels), aan wie in Hilversum heb je een pesthekel (ik denk het te weten maar je kwam er nooit zelf mee). Vriendelijk, zelfs charmant en innemend maar ook trekjes van een sfinx. Niet makkelijk om ruzie mee te krijgen. Maar afstandelijk was je niet. Hooguit soms moeilijk om te peilen. Iemand die alles wist, soms zelfs voordat het gebeurd was. Dat vergaf iedereen je graag. Want een ding is zeker, je had een groot hart voor de NPS en vooral voor de mensen die er werkten.

Waar gaat het uiteindelijk om? Niet of de treinen bij de NPS altijd op tijd hebben gereden, of het Handboek Administratieve Organisatie op orde was, of de juiste hiërarchische lijnen wel steeds zijn gevolgd. Het gaat er om wat we zijn geworden sinds je directeur bent en dat is het kloppend hart van het bestel. Dat heb

je altijd scherp voor ogen gehouden. Je hoefde je niet overal mee te bemoeien om je invloed te doen gelden. Je deed niet mee aan het meningencircus dat wij Hilversum noemen. Je hield altijd de controle over je eigen volumeknop. Dat werd wel eens verward met afstandelijkheid. Daar was geen sprake van. Je bent altijd meer van het personeel geweest dan van ingewikkelde managementtheorieën. Het zal wel niet altijd hebben geklopt allemaal, maar het werkte wel. Dat wordt deze dagen aangevoeld. Dat verklaart de verslagenheid bij de NPS.

Je wordt gemist Willem. En we gaan je nog veel meer missen als het gevecht om de NPS straks een nieuwe fase ingaat. We hadden je met fluweel beklede stormram nog goed kunnen gebruiken.

Carel Kuyl, hoofdredacteur NOVA en oud-programmaleider TV

Mijn vaste danspartner

Willem ken ik al heel lang. We waren allebei betrokken bij de Nederlandse Schoolradio; dat was in de jaren zeventig. Drieëntwintig was ik; hij zesentwintig. Een liefdevolle jongeman met wie ik zonder het te weten een warme band kreeg en altijd heb gehouden. Nooit nadrukkelijk aanwezig, maar hij was er wel altijd. Ik vond het leuk toen hij naar de NOS ging, want daar werd hij mijn baas. Toen mijn man ziek werd was hij de eerste bij de NPS die ik het heb verteld. Bij Harry's overlijden stonden Willem en Jan Willem voor ons klaar. Willem ging altijd stilletjes, als een diplomaat, zijn eigen weg. Zorgvuldig koos hij zijn vrienden en koesterde ze. Willem en ik hebben veel gedanst, op al die omroepfeesten en feestjes. Niet hij vroeg mij ten dans.. ik vroeg hem. Ik wens Jan Willem alle sterkte en zal er voor hem zijn zoals zij er voor mij waren.

Corinne van den Hoeven, programmamaker radio

Willem gaf Co de Kloet hartstocht voor radio

HAHAHAHAHAHA, WIPE OUT! ...en dan veel drums

...en dan was er dankzij The Surfaris alweer een aflevering begonnen van 'Popreconstructie...met Willem van Beusekom!'

Niet alleen een programma voor liefhebbers van popmuziek en haar geschiedenis, maar ook voor diegenen die waardering konden opbrengen voor een popprogramma dat niet draaide om het ego van de presentator maar om de muziek en het medium dat die muziek groot maakte, de radio.

Want Willem bezat voor muziek en radio, en vooral de combinatie, een onbedwingbare passie. Die hij in banen leidde via een haast Mozartiaanse netheid. Als jong jongetje in een gezin dat de in radio-ambitie gedrenkte Willem opnam als vierde zoon, of in elk geval als opvallend vrolijk gevarieerde visite, zag ik van dichtbij hoe Willem zich ontwikkelde. En veranderde.

Sommige zaken bleven echter: als ik hem 30 jaar later tijdens een vergadering keurig lijstjes zag afvinken, dacht ik weleens aan het kleine groene multomapje waarin hij de draaiboeken voor Popreconstructie met de hand opschreef: systematisch, ordentelijk, intelligent, vormbewust en daarmee ruimte scheppend voor soms zoete, vaak rauwe maar altijd eerlijke muziek die hij en zijn collega's van toen uitzochten. Zelf.

Een tijd lang was de volgorde op dinsdag als volgt: Willem presenteerde 's ochtends vroeg een programma, werkte 's middags in allerlei overlegjes aan de goede zaak en zijn eigen carrière, reed naar ons huis in Kortenhoef voor eerst een sherry en daarna een door mijn moeder bereide maaltijd, dutte bij het Journaal even in, dronk wijn, at als avondsnack een tosti en reed terug naar Hilversum voor zijn nachtprogramma. Week in week uit, en steeds met hetzelfde enthousiasme, steeds met diezelfde passie. Als je de buitenmuzikale programma's en de zakelijke activiteiten meeweegt, is het een interessante vraag hoe Willem's liefdes voor de radio en de muziek zich onderling verhiel. Was hij nou eerder een radioman? Of muzikman? Ik denk het eerste.

Willem bij de start van het label NPS Output naast Mike Keneally, Co de Kloet en Steve Vai (2004)

Ik denk dat de muziek hem naar de radio gebracht heeft en dat hij de muziek daar altijd dankbaar voor is gebleven. Daarom heeft hij niet alleen zichzelf maar ook collega's veel ruimte geboden, ook in zware tijden, om bijzondere muziek en waardevolle radio (en later ook televisie en internet) te maken en verder te ontwikkelen. Op een manier die een goed bestuurder siert.

Toen ik van toetsbakker radiomaker werd en na een lange KRO periode toch voor Willem kwam te werken, dacht ik terug aan 3 Popreconstructies die ik ooit voor hem mocht maken eind jaren 70, met en over mijn idool van toen en vriend van later. Drie van de laatste afleveringen van het programma dat hij zelf bedacht.

Een paar jaar geleden vond ik die banden terug en heb ze toen voor Willem en mezelf op CD gezet. De historische waarde die deze CD's nu voor mij hebben gekregen komt ruw en veel te vroeg en ik zou willen dat die af te kopen was. Ik troost mezelf met de gedachte dat ik durf te zeggen dat ik een belangrijk deel van mijn passie voor radio en muziek van Willem gekregen heb.

Opkomen voor bijzondere muziek en vechten voor een goede plek voor die muziek via de media van nu en later, is een manier om altijd aan Willem te blijven denken.

See you later, alligator!

Co de Kloet junior, creative catalyst

Weemoed

Een terras in Cannes. Een glaasje witte wijn. Gesprekken over het leven zelf. Ieder jaar was ik met Willem op de Midem, 's werelds grootste muziekbeurs. Willem genoot van de muziek, van de mensen en het rumoer eromheen, maar kon al die poespas ook feilloos relativeren, en dat was leuk, erg leuk zelfs. Hij verraste mij in het jaar 2000 met de vraag of ik directeur van Conamus zou willen worden. Hij was naast allerlei andere bestuursfuncties toen al zeven jaar voorzitter van deze club. Samen, hij als voorzitter en ik als directeur, zijn we een ongelooflijk goed team geweest. Over en weer hadden we maar een paar woorden nodig of een blik van verstandhouding. We konden lezen en schrijven met elkaar.

Jerney Kaagman, directeur Buma Cultuur (voorheen Conamus)

Afdeling Nieuwe Media prijst opmerkelijke kennis Adviseur en beschermheer

Zes jaar lang hadden wij wekelijks overleg met Willem over alle lopende zaken en plannen van de afdeling Nieuwe Media. Opmerkelijk was zijn kennis. Binnen het mediapark heerste er in 2000 nog veel onbekendheid over hoe de nieuwe media het medialandschap van de toekomst zouden veranderen. Willem schreef dat jaar de notitie 'NPS Digitaal'. Dat was niet alleen een beleidsstuk voor de NPS, maar ook het moment waarop Willem zich het dossier 'internet' eigen maakte. En dat dossier bleef hem tot het eind boeien.

Bepaalde projecten vond hij heel belangrijk. Zoals bijvoorbeeld de ontwikkeling van ons web-radio kanaal NPS-Output, de Klokhuis Sketch/Gamestudio en het digitale themakanaal Cultuur. Hij ondersteunde onze contentvernieuwende projecten zoals Mixed-up en de toch wat eigenwijze homepage van de NPS. Hij kwam op bezoek in ons snikhete redactiehok tijdens het North Sea Jazz Festival om zijn waardering te tonen. Maar hij vond het ook erg

leuk om te horen dat we met het Sinterklaasjournaal erg goed scoorden met de bereikcijfers.

Willem heeft ons veel ruimte en vertrouwen gegeven om de afdeling Nieuwe Media op te bouwen als een volwaardig derde platform binnen de NPS. Hij zorgde ervoor dat we ons konden richten op het maken van mooie internetproducties. Hij adviseerde ons over hoe om te gaan met de omroepbrede beleidsontwikkeling op het gebied van Nieuwe Media. En daarin te laveren tussen het belang van de PO en de NPS taken.

De laatste keer vertelde hij over zijn operatie. Hij zei: "Over twee maanden ben ik er weer." We vonden het wel erg optimistisch, maar wat er nu is gebeurd hadden we echt niet kunnen bedenken. Helaas zien we hem niet meer. Willem blijft in onze gedachten. Regelmatig denken we: "Wat zou Willem ervan vinden?"

Liesbeth van de Kar en Erik de Jeu, afdeling Nieuwe Media NPS

Ondernemingsraad benadrukt bindende rol Charmant strateeg

Willem was onmiskenbaar aanvoerder van een divers team van honderden medewerkers. Een vastberaden gentleman, een briljant jongleur, in staat om "meerdere ballen in de lucht te houden" en "op diverse borden tegelijk te schaken" – uitdrukkingen die we veel van hem hoorden sinds de opheffing dreigt. Daarmee creëerde hij ook de strategische ruimte om in overleg met de OR een scala aan opties open te houden, en adviesaanvragen soms tot het laatst te bewaren. Willem speelde het spel op zijn manier.

De Ondernemingsraad wilde vóór in het traject een rol spelen. Dat was soms hinderlijk, Willem was gewend zijn eigen koers te varen. Maar hij had ook waardering voor die goedbedoelde bemoeizucht, zo bleek uit zijn grote inzet tijdens de OR-trainingen. Het laatste dat we samen bevochten was een plan om het personeel goed voor te bereiden op een onzekere toekomst. Hij zal niet meer kunnen bijdragen aan de realisatie daarvan. Maar niet alleen daar zullen we zijn inbreng missen.

Willem stond pal voor zijn NPS. Hij creëerde het artistieke klimaat – door hem liefdevol als "kraamkamer" omschreven – waarin onze unieke programmamix op het gebied van kunst, cultuur, jeugd, 'multiculti' en nieuws, de afgelopen elf jaar tot volle wasdom kwam. Onafhankelijk van een politieke of religieuze achterban, met een geschakeerd aanbod voor een zo breed mogelijk publiek. Een klimaat dat het verdient in de geest van Willem voort te bestaan.

Willem was een buitengewoon humorvolle, charmante bestuurder, een gedreven leider die zijn mensen bij elkaar hield en wist te inspireren. Maar Willem was ook een vechter, in de omroep-politieke arena een survivor. Ook daarom vervult ons zijn zo ten onrechte verloren gevecht met ongeloof, verbijstering en groot verdriet.

Ondernemingsraad NPS

Geboren danser

Indonesië, 1996. Willem en ik zijn drie dagen tot elkaar veroordeeld als koloniale danspartners op de bloedhete set van de dramaserie 'Gordel van Smaragd'. Willem blijkt een geboren danser; hij leidt, zwiert, geniet, omzeilt, is onderhoudend, maakt voortdurend grapjes en geeft mij het gevoel dat ik ook een goede danser ben. Terug in Hilversum ben ik altijd de danser in Willem blijven zien. Stijlvol en aimabel leidde hij ons, NPS, langs bochtige paden. Soms kon hij een venijnig kantje hebben, maar meestal was hij relativerend en zelfs lichtvoetig. Dat talent maakte Willem uniek, met die stijl gaf hij ruimte aan onze creativiteit. Die herinnering zal ik altijd blijven koesteren.

Marina Blok, eindredacteur drama NPS

Piet Geelhoed over
stille diplomatie

Een beschermende hand voor de jeugdprogramma's

Het was begin jaren zeventig dat ik Willem van Beusekom voor het eerst ontmoette. Dat was bij de Stichting Nederlandse Schoolradio, een samenwerkingsverband tussen de AVRO en de VARA. Willem, toen al 'popprofessor', maakte voor de VARA af en toe een schoolradioserie over popmuziek en ik voor de AVRO met enige regelmaat een serie over sagen, legenden en volksverhalen, programma's vol duivels, heksen, weerwolven en witte wieven. Willem en ik troffen mekaar zo nu en dan op een redactievergadering en tijdens de koffie praatten we dan over het weer, voetbal en andere belangwekkende zaken, maar nooit over mekaars programma. Want popmuziek en heksen, weerwolven en witte wieven behoorden tot twee volstrekt verschillende werelden.

Midden jaren negentig kwam ik Willem weer tegen bij de wording van de NPS. Tijdens ons eerste gesprek hadden we het nog heel even over de Stichting Nederlandse Schoolradio (die inmiddels ter ziele was) en daarna vooral over de plek die de jeugdprogramma's binnen de nieuwe organisatie moesten krijgen. Dat waren constructieve en vooral ook plezierige gesprekken. Want voor het eerst gedurende mijn omroeploopbaan maakte ik mee dat jeugdprogrammering niet als een sluitpost, maar als een essentieel en volwaardig onderdeel van de programmering werd beschouwd.

Open en vol humor

Het was op de personeelsdag van de NPS in de zomer van vorig jaar dat ik Willem op het strand als Tante Es mocht interviewen. Tante Es treedt nooit op in het openbaar, maar het was de periode na het gesteggel met Medy-hou-nu-even-je-kop-als-jeblijft-van der Laan, dus vond zij dat haar familie wel een hart onder de riem kon gebruiken. Er waren wat twijfels over de openhartigheid waarmee Willem over zijn privéleven zou praten. Vooral zijn homoseksualiteit was niet iets waarmee hij graag te koop liep. Wie het wist, wist het en wie het niet wist hoefde het ook niet perse te weten van Willem. Toch herinner ik me dat hij daar heel open en zelfs met heel veel humor over sprak. Het mooiste van het interview vond ik de passie waarmee hij over de NPS sprak. Het was zijn kindje en hij zou het tegen elke prijs beschermen. Hij is dan ook voor mij de inspiratiebron om ook op de barricaden te gaan voor de NPS. Nu hij er niet meer is vind ik het onze plicht door te gaan met de strijd voor het behoud van onze omroep. Willem, Adios! (vaarwel) en veel plezier bij het grote songfestival daarboven.

Jörgen Raymann (Tante Es)

Strijdperk

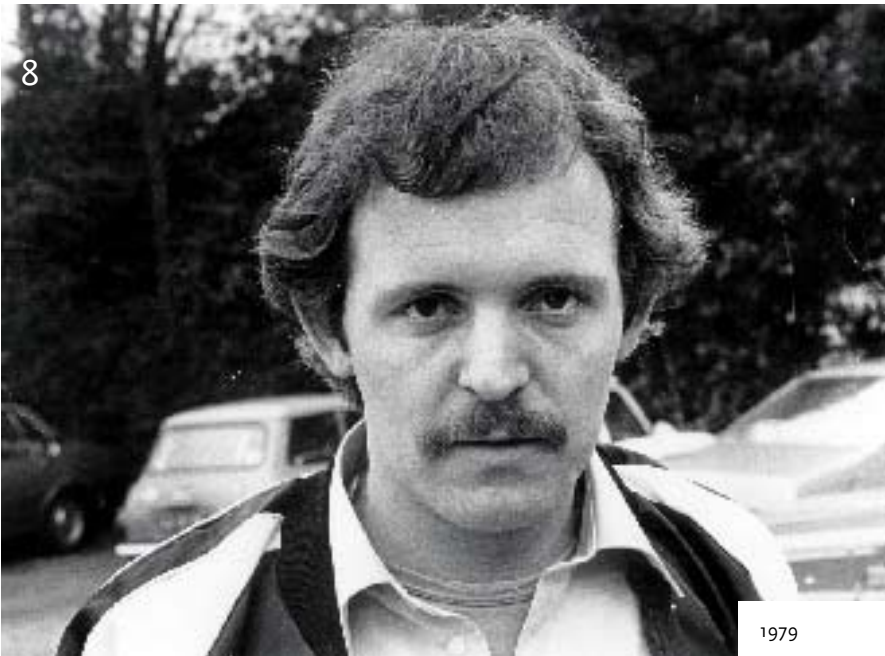
De volwaardige plek die de jeugdprogrammering binnen de NPS wel kreeg, gold en geldt zeker niet onverkort voor de plek van de jeugdprogramma's binnen de Publieke Omroep. Om ook daar de belangen van de NPS jeugdprogramma's veilig te stellen, moest Willem regelmatig in het strijdperk treden en dat deed hij dan ook. Toen bij de start van Z@ppelin zowel Sesamstraat als Het Klokhuis naar ongunstiger uitzendtijden werden verwezen, streden Willem en ik voor de Commissie van Beroep schouder aan schouder in een ultieme poging het tij nog te keren. Dat bleek echter vechten tegen de bierkaai (of zo men wil: tegen de whisky-boulevard), want toen we zagen dat enkele commissieleden gedurende de zitting tengevolge van hun leeftijd en desinteresse een paar keer wakker geschud moesten worden, wisten wij wel hoe de vlag erbij hing. Naar buiten toe bereikte Willem voor de jeugdprogramma's meer middels zijn 'stille diplomatie'. Onder zijn leiding hebben binnen de NPS de bestaande jeugdprogramma's bescherming genoten en nieuwe initiatieven, zoals Circus Kiekeboe, een kans gekregen.

De finale van de 51e editie van het Eurovisiesongfestival heeft in de vorm van de Finse bijdrage aangetoond dat heksen, weerwolven, witte wieven en popmuziek wel degelijk iets met elkaar te maken kunnen hebben. Maar die gemeenschappelijke noemer hadden Willem en ik toen al niet meer nodig, want die hadden we inmiddels gevonden in de NPS en de jeugdprogramma's en in relatie tot die beiden zal Willem bij mij altijd in warme herinnering blijven.

Piet Geelhoed, oud-eindredacteur Het Klokhuis

Willem zwaait Klokhuis-eindredacteur Piet Geelhoed uit (2005)

1979

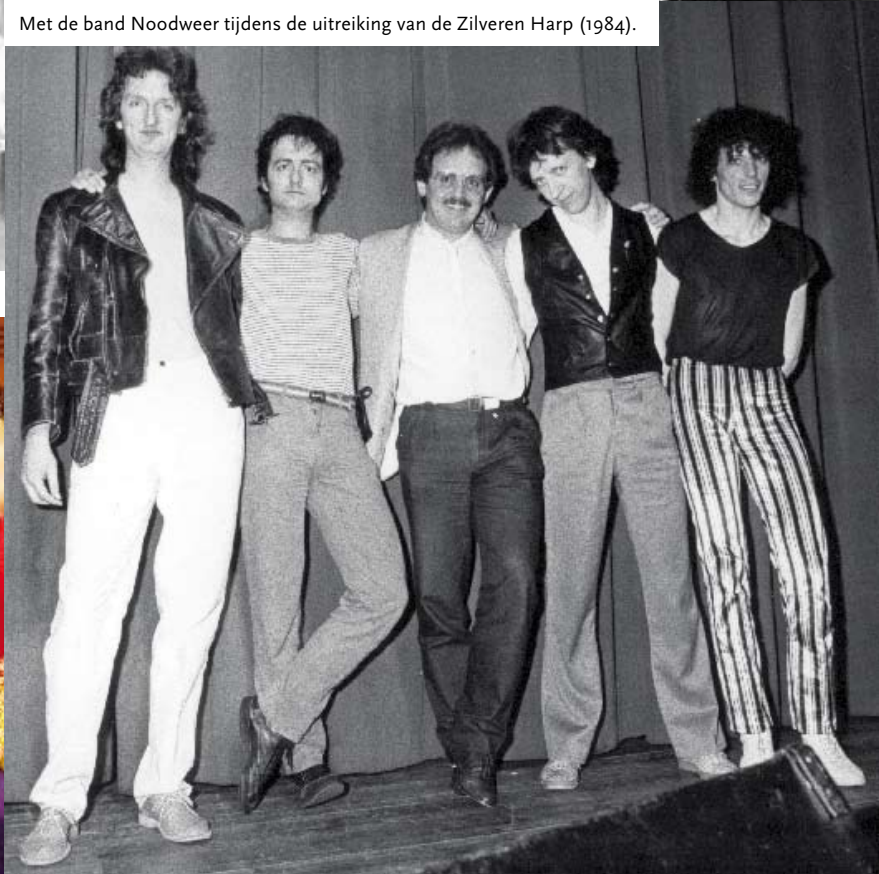
O-show (KRO, 1975)

Hockeytoernooi (1997)

Bij de mix-tafel (1982)

Met de band Noodweer tijdens de uitreiking van de Zilveren Harp (1984).

Hilarisch weerzien met Sinterklaas (2005)

Overhandiging van een Gouden Beeld aan TV-persoonlijkheid Jörgen Raymann (2005)

Het Goud

'Surprise Party' t.g.v. zijn 25-jarig jubileum, met ceremoniemeester Ferry de Groot en deelnemers van het Eurovisie Songfestival (1999)

Met Co de Kloet sr. (1972)

In gesprek met Huub Elzerman tijdens het 15-jarig jubileum van het Stifo (2003)

Met Gouden Harp-winnares Jenny Arean (1993)

Cornald Maas en het vaderlijk gezag

‘Willeke, alle succes van de wereld...’

Het was presentatrice Leoni Jansen die Willem en mij in 1989 met elkaar in contact bracht. Twee Eurovisie-fanaten die alle Eurovisie-feiten op een rijtje hebben – zo’n afwijking moest wat haar betreft verzilverd worden in de vorm van een ontmoeting. Willem hapte toe, en adopteerde me haast, als een geestverwant die vanzelfsprekend over veel minder ervaring beschikte dan hij. Ons eerste gespreksonderwerp: de gemiste laatste uithaal van zangeres Justine. Een volgend discussiepunt: de verkleedkistjurken van Maywood. Het was een begin van een jarenlange vriendschap, die over veel meer dan alleen het songfestival ging, maar het kostte mij meestal de grootste moeite om mijn eurovisie-nieuwsgierigheid te beteugelen. Wat Willem dacht van de kansen van Malta, of hij me vooral wilde bellen vanuit Zagreb of Dublin om me gerust te stellen met de mededeling dat de Nederlandse inzending het misschien tóch beter zou gaan doen dan verwacht. Mijn opwinding was steevast groot, en Willem bleef de rust zelve. Hij waakte met vaderlijk gezag over mijn songfestival-aspiraties. Bedachtzaam bleef hij intussen altijd.

Uitgelaten

In de jaren dat ik, eerst voor de Volkskrant, later voor de NOS, naar het liedjesfestijn afreisde leerde ik Willem ook van een andere kant kennen. Voorbehoudsloos vrolijk was hij, aimabel voor de fans, soms zelfs veerkrachtig op de dansvloer, ronduit uitgelaten in het jaar dat hij zijn grote liefde Jan Willem had ontmoet. Toen lukte het ook voor het eerst om hem een uitspraak te ontfutselen over zijn lijstje met de grootste kanshebbers – want Willem bleef, zelfs met een glaasje op, diplomatiek. Wij deelden de passie voor een programma dat nostalgie oproept en ons terugvoert naar de

kinderjaren, dat immer stof tot discussie oplevert, dat ondanks alle kritiek veelbekeken wordt, dat aanleiding geeft tot een gezelschapsspel thuis voor de buis. We haalden vaak herinneringen op aan de momenten die we samen deelden: aan de desastreuze uitvoering van een lied bijvoorbeeld, of aan de persconferenties waar journalisten applaudisseren in plaats van kritische vragen stellen en Willem veel moeite moest doen om, in een wirwar van vechtende fans, een cd voor zijn collectie te bemachtigen. Haast gevleugeld zijn de uitspraken die hij deed vlak vóór het optreden van de Nederlandse artiesten. Wat zei Willem vóórdat Willeke Alberti het podium betrad? Juist - ‘Willeke, alle succes van de wereld, Nederland houdt van je.’ Dat was een mooi hart onder de riem, en een houvast voor de toekomst, want Willeke bleek uiteindelijk maar vier punten te vergaren. In 2004 zat ik voor het eerst, samen met Willem, in het commentatorhok. Ik kon mijn zenuwen amper bedwingen toen Glennis Grace, vorig jaar, niet bij de finalisten leek te gaan horen. Ik refereerde er nog even aan tijdens de laatste halve finale, en bracht Willem een lieve groet uit Athene, omdat ik wist hoe ziek hij was, en omdat Jan Willem me vlak vóór de uitzending had laten weten dat Willem op de intensive care toch zou proberen te kijken – een indrukwekkender blijk van passie voor het festival is er niet. Willem heeft mijn groet niet meer gehoord – hij viel na het optreden van Nederland in slaap. En nu zal geen enkel festivallied hem nog bereiken.

Optimisme

Ik zal zijn kennis en professionaliteit missen, en zijn optimisme – Willem deed niet mee met degenen die verongelijkt schamperen over het huidige succes van de Oost-Europese landen. Tegen de stroom in en soms tegen de klippen op verdedigde hij jarenlang het festival - geen sinecure in een land waar betrokkenheid bij het liedjesfestijn al snel een smet op je blazoen is. Ik hoop dat we Willem in de toekomst postuum een zege kunnen bezorgen, zoveel jaren na het prehistorische Ding-a-dong. En ik denk met weemoed terug aan wat jarenlang ons hoogtepunt was: Willem, een paar weken vóór het songfestival bij mij thuis, met de videoband verstopt in een zak van zijn regenjas. Na een halfuur ditjes en datjes toverde hij de band, met daarop de kersverse inzendingen, tevoorschijn. We keken en oordeelden, maakten vast een rangorde, dronken (als echte songfestival-hooligans) de nodige glazen wijn, en we waagden ons, zoals Willem dat immer zo vrolijk omschreef, aan een ‘al dan niet zinvol gesprek’.

Zo’n gesprek kunnen we nu niet meer voeren. Maar Willem, weet: je krijgt voor altijd een lieve groet uit Eurovisieland.

Cornald Maas, journalist en vriend

Frits Spits over de kleine vrolijke vonkjes

Willem wist voor alles een oplossing

Het was op de borrel na de uitreiking van de Annie M.G. Schmidtprijs op 9 april van dit jaar dat ik uitgebreid sprak met Willem van Beusekom en zijn man Jan Willem Daam. Beiden hadden vertrouwen in de operatie die Willem twee dagen later te wachten stond. Willem lachte zijn innemende lach en van enige angst of onzekerheid was toen in zijn ogen niets te lezen. Hoe anders was dat toen mijn vrouw Greetje en ik hem opzochten in het ziekenhuis nadat hij geopereerd was.

Er was iets misgegaan bij de operatie. Wat dat was, was op dat moment nog niet duidelijk. Wel zag ik in zijn ogen een andere blik dan die op de receptie, een blik die mij ongerust maakte. Daarna heb ik zijn strijd en die van Jan Willem van dichtbij gevolgd. Een strijd waarvan ik steeds dacht dat Willem hem zou winnen. Willem won immers altijd. Ik kende hem niet als verliezer. Ik kende hem als een succesvol programmamaker, een gedreven bestuurder en bovenal als iemand die overal wel een oplossing voor wist. Neen, verliezen hoorde niet bij Willem.

Willem van Beusekom was de man die in de jaren zeventig een programma over popmuziek maakte dat in zijn soort later door velen zou worden nagevolgd. Popreconstructie van de VARA.

Een uitermate zorgvuldig gemaakte radioserie op het toenmalige Hilversum 3 waarin hij de lijnen langsliep waarlangs de popmuziek zich bewoog. Ik herinner me prachtige uitzendingen over The Everly Brothers bijvoorbeeld of over The Beatles. Later maakte hij, ook bij de VARA, op de late avond een bijzonder LP-programma, Elpeetuin. In de tune waren vogels te horen en hij slaagde er in iets van romantiek aan dat programma mee te geven. Maar Willem was niet alleen die serieuze en uiterst consciëntieuze programmamaker. Met Willem kon je ook onbedaarlijk lachen. Ik herinner me nog het prestigieuze VARA-project Lijn 3 uit de jaren zeventig. Wij toerden met een bus door het land en bij het rijden over de Hobbemakade in Den Haag riep ik: "Wij hobbelen over de Hobbemakade." Flauw. Inderdaad. Maar aan Willem was het besteed. Eindelijk trof ik iemand die om mijn woordgrappen kon lachen. Hij kon ook zo tevreden zijn. Als hij iets moois maakte of als hij iets moois hoorde. Want dat was het bijzondere van Willem. Hij kon net zo genieten van een prestatie van een ander als van hemzelf. Dan zag je zijn altijd vriendelijke ogen kleine vrolijke vonkjes afschieten vanachter zijn brillenglazen.

Oog van talent

Willem was een mediadier. Dat heeft hij als maker bewezen, maar later zeker ook als leidinggevende. Hij heeft zeer velen de kans gegeven om zich te ontwikkelen. Hij had oog voor talent, hij had gevoel voor wat bijzonder was en hij had een groot hart, daar paste iedereen in.

De laatste jaren ontmoette ik Willem vooral privé. Hij was mijn baas geweest bij de VARA, bij de NOS en even bij de NPS. Ik ging naar de KRO. Zakelijk kregen we minder met elkaar te maken. Maar dat stond onze vriendschap nooit in de weg. En een vriend was hij. Trouw, betrokken, warm, geïnteresseerd. Een vriend voor mij, voor Greetje voor onze zonen Sander, Marnix en Wouter. Ons hart had hij allang gewonnen. Willem kan niet verliezen.

Frits Spits, vriend en presentator

Herinneringen aan VARA's Lijn 3 Gouden hart voor Popradio

De mond pruilt door de knalrood gestifte lippen. Hooggetekende wenkbrauwen veronderstellen een voortdurende staat van verbazing. Willem heeft een pruik op, een knalgroene. En, hij loopt in een jurk. We zijn weer eens op stap. Dat is langzamerhand schering en inslag bij de Hilversum-3 afdeling. Van Felix, die geen carnaval overslaat, moet er zo nodig worden uitgezonden vanuit Maastricht. Van Beusekom keurt dat zonder slag of stoot goed. Sterker nog, hij wil wel eens mee.

Willem was een echte groepsleider. Een primus inter pares met een gouden hart voor popradio en voor zijn team. Dankzij hem is VARA's Lijn 3 ook gelukt. Een geldverslindend plan om

met een bus door een regio te toeren op zoek naar bijzondere mensen en bizarre situaties. Zes zomerse dinsdagen praatten de jocks vanuit de touringcar de platen aan elkaar. Elke Lijn3-dag werd afsloten met een groots popconcert. Herman Brood, Doe Maar, Het Goede Doel traden op voor duizenden mensen. Willem genoot.

Willem zette de VARA-dinsdag op de kaart. Hij zorgde voor budget, zodat talentvolle onbekende groepen in onze studio's de kans kregen een paar nummers op te nemen. Die liet hij dan weer horen in de "Popkrant". Of zien, in het gelijknamige televisieprogramma dat hij presenteerde vanuit een telefooncel. Willem was geen snelle dj, Hij draaide de platen helemaal, "schoon", sprak zelden door een intro. Meer een presentator, maar dan eentje met ongelooflijk veel dossierkennis. Stond dat allemaal in die schriftjes die hij altijd meezeulde? Als een Louis van Gaal avant la lettre.

Serius, gedegen, met kennis van zaken, diplomatiek, attent en ... nooit boos. De Beus is niet meer. Wij zijn woedend.

Nicolette Schouten en Felix Meurders, programmamakers VARA

Vera Keur zag hoe Willem vleugels kreeg

Voor Willem

Toen Willem me tien dagen voor zijn ziekenhuisopname vertelde dat hij darmkanker had en daaraan zou worden geopereerd sprongen de tranen in mijn ogen. Terwijl hij me onderzoekend en daarna gewoon, op zijn Willems, aankeek, vertelde hij over de voorlopig gunstige vooruitzichten en de wel aanwezige, maar relatief geringe kans op complicaties. Maar ergens merkte ik dat het hem raakte dat ik was aangedaan. Zo zwaaide hij me uitbundig uit, een beetje alsof ik voor een grote reis vertrok, terwijl ik toch gewoon maar mijn loopje door onze gemeenschappelijke gang maakte, op weg naar mijn kamer.

Het meedraaien in het publieke omroepcircus waarin iedere directeur van dag tot dag de plaats van zijn omroep moet bevechten, levert zelden een context waarbinnen iemands persoonlijk welbevinden onderwerp van reflectie is. Daar komt dan in Willems geval nog bij dat hij dat persoonlijk welbevinden, of het gebrek daaraan, nooit zelf aan de orde stelde. Dat deed hij niet bij de VARA, en niet daarna, ook al beperkten onze contacten zich niet altijd tot de zakelijke sfeer. Hij moet al vroeg in het leven hebben ondervonden dat openheid over persoonlijke gevoelens fout kon aflopen..

Maar dat werd anders toen hij Jan Willem ontmoet had. De man die hij aan me voorstelde op een ons-biedt-ons-een-award-aanfeestje, die ik nooit nader heb leren kennen maar die ik in een

split second beoordeelde als een prachtig mens voor Willem, gaf hem vleugels. En zo riep Willem ergens eind 2005, halverwege onze gemeenschappelijke gang en zo hard dat de burens het konden horen: Ik ben getrouwd!

Natuurlijk is er verdriet over het verlies van een zeer gewaardeerde collega die tot op het laatst geloofde in ons mooie derde net, over het moeten missen van een beminlijke persoonlijkheid met verborgen vechterscapaciteiten. Maar de tranen zijn voor en over Willem, die pas laat in het leven het echte geluk gevonden had en daarvan maar zo kort heeft mogen genieten.

Vera Keur, voorzitter VARA

Met Vera Keur bij de officiële start van de bouw van het NPS/VARA-gebouw (1998)

Ed van Westerloo over de kracht van geheime diplomatie

De Overlever geveld

Willem van Beusekom is de enige omroepbaas die alle Hilversumse stormen van de afgelopen twintig jaar heeft doorstaan. Voorzitters kwamen en gingen, directeuren sneuvelden, programmamakers vertrokken, maar Willem bleef. In de jaren tachtig als directeur Radio bij de toen woelige VARA, in de jaren negentig als directeur Radio bij de tot splitsing veroordeelde NOS en recentelijk als directeur van de tot verdwijnen gedoemde NPS. Aanvallen op zijn 'winkel' konden hem diep raken, zo heb ik van nabij mogen meemaken. Maar hij liet daar in het openbaar weinig van zien. Vaak hield hij in vergaderingen de lippen ostentatief op elkaar en de ogen geloken, om na afloop dan maar weer eens een 'rondje Hilversum' of 'Den Haag' te gaan maken. Tijdens die rondjes speelde hij omroepcollega's of politici dan op een slimme manier uit elkaar. Geheime diplomatie was Willem op het lijf geschreven.

In de tien jaar dat hij de NOS-Radio onder zijn hoede had en ik de NOS-Televisie, dronken we vrijdagsmiddags steevast samen een borrel op mijn kantoor. Soms liet hij dan het achterste van zijn tong zien, maar vaak duurde het tot zondagmiddag, als we elkaar

bij Ajax ontmoetten, voordat Willem in ondiplomatieke taal uitbarstte. Op maandagochtend was hij dan weer de beheerster zelve.

Willem was een overlever in die zin, dat hij nooit wild om zich heen schopte, maar via rustig overleg tot het gewenste resultaat probeerde te komen. En als het nodig was ter wille van de goede zaak, kon hij ook wel met een onseje minder leven.

Waar anderen luidruchtig tekeer gingen tegen uitspraken van omroepbazen of politici, was Willem's wijze adagium: "ach, het zal zo'n vaart niet lopen". Vaak kreeg hij gelijk.

De omroep noch de politiek hebben hem klein gekregen. Dat hij, veel te vroeg, uiteindelijk toch gesloopt is door zijn ziekte is onverteerbaar.

Ed van Westerloo, oud-directeur NOS

Harm Bruins Slot over “gave manier van leiding geven”

Willem blijft Mister NPS

In 1995 ontstond de NPS en mocht ik mijn eerste stappen in Hilversum zetten als voorzitter van het nieuwbakken bestuur. Zonder dat wij als NPS-bestuur Willem goed kenden hebben wij hem tot directeur benoemd. Ik heb er geen dag spijt van gehad. Door de jaren heen hebben we buitengewoon goed kunnen samenwerken en ook na mijn vertrek als NPS-voorzitter en mijn aantreden als voorzitter van de Raad van Bestuur van de Publieke Omroep was de relatie uitstekend. De splitsing van de ‘grote’ NOS in NOS en NPS heeft destijds diepe wonden geslagen bij het personeel. Dat de resentimenten, die bij veel medewerkers leefden, toch snel zijn verdwenen is voor een belangrijk deel te danken geweest aan Willems gave manier van leidinggeven. Hij is er bovendien in geslaagd de nieuwe omroep een hechte grondslag in de samenleving te geven. Toen vorig jaar duidelijk werd dat het kabinet de NPS wil opheffen, kreeg de ledenloze programmastichting meer dan honderdduizend steunbetuigingen. Willem mocht dan bij het grote publiek bekendstaan als Mister Songfestival, voor mij was en blijft hij Mister NPS. Hij was geen uitgesproken mens, bleef liever behoedzaam en diplomatiek. Taai en vasthoudend was Willem ook, alles in dienst van ‘zijn’ omroep. In Hilversum is het geen kunst om snel opgewonden te doen, Willem deed daar niet aan mee. Maar als hij kwaad werd, dan wàs hij het ook. Hij belde mij kort voordat hij in het ziekenhuis werd opgenomen. Ik werd getroffen door de zeer persoonlijke kant die hij toen van zichzelf liet zien. Wat is het verdrietig dat dat ons laatste gesprek is geweest.

Harm Bruins Slot, voorzitter Raad van Bestuur Publieke Omroep

Naast Harm Bruins Slot en echtgenote tijdens het jubileumconcert t.g.v. 10 jaar NPS (2005)

Willem van Beusekom (1947-2006)

Willem Jacobus Marius van Beusekom (Weesp, 4 mei 1947) is de zoon van een dierenarts die op zeer jonge leeftijd een tomeloze passie ontwikkelt voor radio én muziek, die zijn activiteiten tijdens zijn hele verdere leven zal blijven kleuren. “Ik was als klein kind altijd met de radio in de weer. Als gekluisterd stond ik bij dat grote ding te luisteren. Later hield ik schriftjes bij wat ik had gehoord. (...) Uit de gids stelde ik mijn eigen programma-boekjes samen. Toen kwam Radio Luxemburg, waar ik voor het eerst rock-‘n-roll hoorde. In bed, onder de dekens, volgde ik op mijn draagbare radio de Engelse top-twintig, altijd het schrijfblokje paraat.” Ondanks deze passie besluit Willem na zijn HBS examen in 1966 politieke en sociale wetenschappen te gaan studeren als opmaat voor een carrière als bestuurder en vooral diplomaat. “Ik wilde de politiek in. Later, toen ik intensief de buitenlandse politiek begon te volgen en de rol van de diplomatie ontdekte, wist ik het: diplomaat zou ik worden. De klassieke route was rechten studeren in Leiden en dan ‘Het Klasje’. Uit een soort dwarse linksigheid wilde ik niet naar Leiden, maar ging politologie doen aan de ‘rode faculteit’ in Amsterdam. Wel vastbesloten om daarna de diplomatie in te gaan.”

Het loopt uiteindelijk anders. Nog geen twee jaar later schuift Willem aan als onafhankelijk panellid in het KRO televisieprogramma ‘Disco duel’, gepresenteerd door Herman Stok – min of meer de opvolger van het vermaarde ‘Top of Flop’. Gretig om zich in het metier te bewegen, haakt hij aan als productieassistent bij het VARA-programma ‘Een opvallend vrolijk gevarieerde visite’, dat met presentator Kees van Maasdam en producer Co de Kloet (sr.) door het land trekt. Totdat Van Maasdam een keer moet verzuimen en Willem van Beusekom achter de microfoon plaatsneemt. Om een jaar later in een van de vele rondes om programma-ideeën te genereren een panklaar voorstel neer te leggen voor ‘Popreconstructie’, zijn eerste eigen radioprogramma. “Hilversum kent geen diepteonderzoeken; ik leid uit de reacties af dat de luisteraars in twee groepen uiteen vallen. De ene is rond de dertig en luistert vanwege het nostalgisch element. De andere categorie is in het eind van de tienerjaren. Oude Beatles kan iedereen draaien, maar zij zijn nieuwsgierig naar wat zich ervoor heeft afgespeeld.” Met ‘Popreconstructie’ ontgint Willem van Beusekom archieven en discotheken en verbeeldt wekelijks met hulp van zijn luisteraars een belangrijk deel van de pophistorie. Na eenmaal aanzien te hebben verworven, volgen andere programma’s, waarvan de Elpeetuin de bekendste is. “Ik ben nooit het prototype disc-jockey geweest. Dat vak heb ik nooit in de vingers gehad. Ik ben altijd iemand geweest die muziek moest verbinden met informatie over muziek.” Na vijf jaar freelancen

Op de bres voor de NPS tijdens de manifestatie in Den Haag (2005)

treedt hij in 1974 officieel in dienst van de VARA.

Visie

Hij wilde van oorsprong besturen, dus laat Willem van Beusekom zich in het overleg- en vergadercircuit niet onbetuigd. Hij heeft ook een duidelijke visie op én muziek én radio. Dat levert hem vier jaar na zijn indiensttreding het groepsleiderschap populaire muziek op, dat hij nog altijd met programmamaken combineert. Totdat hij – na een waarnemingsperiode van een jaar – in 1984 door het VARA-bestuur wordt benoemd tot directeur radio. De VARA had een periode van heftig politiek en maatschappelijk engagement achter de rug en staat aan de vooravond van een draconische bezuinigingsoperatie om de organisatie te redden van de ondergang. Willem van Beusekom maakt keuzes: “Ik wil absoluut onze klassieke concerten – de VARA Matinees – op poten houden. Wij vinden dat een eigen bijdrage aan de Nederlandse cultuur. Maar dan praat je wel over veel geld. Een plaat uit de kast trekken is veel goedkoper. Het zou toch uiterst droevig zijn als je moet zeggen: vanwege het geld moeten we die taak afstoten.”

Behoedzaam

In 1989 maakt hij de overstap naar de NOS. Hij wordt daar directeur Dienst Radio Programma om daar te dienen onder achtereenvolgens Joop van der Reijden, Max de Jong en André van der Louw. Een functie met verscheurende aspecten: enerzijds op de voet gevolgd door de kritische omroepvoorzitters die de activiteiten van de NOS-programmamakers gedogen, anderzijds

in de rol van coördinator van het geheel aan zenders, in een tijd dat de opkomende commerciële stations per maand aan marktaandeel winnen. Willem van Beusekom stelt zichzelf op een behoedzame manier verantwoordelijk voor het geheel: “De processen in Hilversum verlopen niet supersnel, je moet altijd met veel mensen om de tafel gaan zitten. Op bepaalde momenten kan dat ook heel frustrerend zijn. Dan denk je: ‘jongens, we moeten wat gaan doen. Anders nemen straks de commerciële bezit van de ether’. Anderzijds ben ik bestuurder en diplomaat genoeg om te weten dat je zeker langs vijf, zes schijven moet om iets te bereiken. In dit vak moet je veel slikken. De ellende is dat de optelsom van woede, frustratie en onbegrip geen bevredigende uitkomst oplevert.”

Hij neemt de invulling van de zogeheten ‘zenderkleuring’ ter hand, voert op een verstandige manier de discussie aan over formateren en horizontaliseren en bereidt zorgvuldig de opmaat voor om te komen tot één actualiteitenredactie voor de landelijke nieuwszender door dat onderwerp regelmatig te agenderen: “Iedereen erkent dat een goede zender een groot publiek kan halen. Daarvoor is adequate journalistiek noodzakelijk. De huidige Nederlandse praktijk staat dat wel in de weg. Ieder onderwerp wordt door acht omroepen voorbereid. Maar niemand maakt ooit iets af, want dan heeft de bewuste omroep geen zendtijd”, en: “Op de werkvloer, waar het journalistieke hart klopt, willen ze graag. Maar in de hogere regionen stellen ze zich onophoudelijk de vraag of de identiteit dan niet in gevaar komt.” In het jaar van zijn vertrek naar de NPS beleeft het Radio 1 Journaal zijn eerste uitzending. Een mijlpaal van formaat.

Mild

Midden jaren negentig woedt de discussie over de invulling van de drie televisienetten en vooral in welke combinatie omroepen

de netten zouden moeten bespelen. De oprichting van de NPS met de grootte van een A-omroep, als afsplitsing van de 'grote' NOS maakt het inrichten van een cultureel progressief Nederland 3 mogelijk. De NPS krijgt als kerntaken mee om zich te ontfemen over cultuur, kunst, minderheden, multiculturele ontwikkelingen en jeugd. Daarnaast speelt de NPS ook in de informatieve sector een belangrijke rol als mede-eigenaar van NOVA. Willem van Beusekom wordt geroepen om aan te treden als eerste algemeen directeur. "Iemand heeft mij ooit omschreven als mild, diplomatiek en standvastig. Dat vond ik wel een redelijke omschrijving", zegt hij aan de vooravond, en het blijkt dat die capaciteiten meer dan nodig zijn om de jongste telg van de omroepfamilie ook werkelijke levenskansen te gunnen. Aanvankelijk heeft hij de politieke wind mee, intensieve samenwerking op een televisienet wordt immers aangemoedigd, maar al snel apprecieert 'Den Haag' profilering van individuele omroepen weer meer, wat het voor de NPS niet makkelijker maakt om haar bestaansrecht te verzekeren. De NPS tracht onder leiding van Willem van Beusekom jarenlang het cement en de bouwstenen aan te dragen voor het gezamenlijke belang: kwalitatief hoogwaardige programma's, die toch een wat breder publiek trachten te bereiken: "Je kunt best vrolijke programma's maken over minderheden en cultuur. De multiculturele samenleving kent problemen, en die gaan we ook zeker niet uit de weg, maar er zitten genoeg leuke kanten aan."

'Hilversum' houdt (even) de adem in als de VARA besluit zich in 1999 te oriënteren op een mogelijk commerciële toekomst buiten het bestel. Ook voor de NPS staat er nogal wat op het spel na jarenlange investering in het net, al bekijkt 'de diplomaat' Willem van Beusekom het ook van een andere kant: "Als ik de baas van de VARA was, zou ik veel inspiratie en elan hebben ontleend aan de afgelopen weken. In het omroepwereldje was de consternatie groot, maar ik zag velen denken: 'Waarom ben ik niet op het idee van zo'n externe oriëntatie gekomen?'" De VARA ziet er uiteindelijk van af, de NPS is volwassen en Nederland 3 lijkt weer verder te kunnen.

Organisatiegedoe

De NPS profileert zich als een volwaardige omroeporganisatie waar vooral de programma's centraal staan. "Er wordt veel te veel gepraat over de organisatie. Ja, daar doe ik aan mee. Maar het gaat om de programma's. Daar hoort het tenminste over te gaan. Programmamakers moeten zo min mogelijk last hebben van organisatiegedoe, laat mij maar degene zijn die zich daarvoor inzet." Die dienstbare rol lijkt de NPS in een nieuwe politieke discussie over het publieke bestel noodlottig te worden. Eind juni 2005, daags na de viering van het 10-jarig bestaan, maakt de staatssecretaris van OCW haar voornemen bekend om de NPS op te heffen, het gaat immers om de programma's en niet om de organisatie, luidt het kort door de bocht. Voor Willem van Beusekom een ontluisterende boodschap over de 'publiekste omroep van het publieke bestel'. De NPS blijkt opeens over een onverwacht actieve achterban te beschikken, bijna 100 duizend kijkers en luisteraars tekenen een petitie, vriend en vijand van de publieke omroep kenschetsen deze stap als 'onbegrijpelijk' tot 'bespottelijk' en geven daaraan uiting tijdens een druk bezochte manifestatie op Het Plein in Den Haag. De regeringscoalitie

gedraagt zich als gevangene van haar eigen besluit. Bijna een jaar later lijkt de politieke wind te draaien, maar dat neemt de onzekerheid vooralsnog niet weg.

Songfestival

Parallel aan zijn lange loopbaan bij de publieke omroep vormt zijn passie voor muziek en cultuur een rode draad in zijn leven, waaraan hij onder meer in verschillende (bestuurs)functies vorm gaf. Gegrepen door het winnende lied van Teddy Scholten ('Een beetje', 1959) raakt hij verslingerd aan het Eurovisie Songfestival: "Het maakte zo'n verpletterende indruk op me, dat ik er nooit meer vanaf ben gekomen. Het is de spanning van de competitie, zelf punten geven, kwaad worden als het anders uitpakt en gezellig bij elkaar zijn met vrienden en familie. Ik noem het 't grootste familiespel dat je je kunt voorstellen." Van 1987 tot 2005 is hij – met een enkele onderbreking – de vaste commentaarstem bij de jaarlijkse televisie-uitzending van het songfestival. Degelijk, accuraat en met een groot gevoel voor timing. Daarnaast bemoeit hij zich in allerlei functies actief en ambitieus met de Nederlandse festivalorganisatie, soms tegen beter weten in. "Ik heb altijd het idee: Nederland kan beter. Of de artiesten kunnen beter, of het ligt aan de componisten en de tekstdichters die niet meedoen. De Zweden bijvoorbeeld hebben een soort beroepstrots. Hun festivalliedjes staan altijd in de top-tien. Ze zien het als een prestigeproject. Bij ons denk ik eerder: hoe is het mogelijk dat dit door de selectie is gekomen?" Hij krijgt met recht de bijnaam 'Mister Songfestival', hetgeen soms zijn betekenis op heel andere terreinen, waar hij minder in de schijnwerpers staat, ietwat overschaduwet. Maar dat is ook de prijs die hij betaalt voor zijn eigen enthousiasme: "Overal om je heen kookt de festivalkoorts, je praat zo'n week over niets anders dan liedjes, kansen en spanning. Alle details zijn levensgrote thema's. Het is veel ouderwets lachen om niks. Overdag repetities bijwonen en 's avonds langdurig de dansvloer op, uit je bol gaan, wat je de rest van het jaar niet doet", hetgeen hij enkele jaren eerder relativeerde.

Willem van Beusekom zette bijna vier decennia lang in verschillende functies een eigen stempel op de geschiedenis van de publieke omroep, waarin hij vorig jaar zijn rol als volgt typeerde: "Uiteindelijk, denk ik, ben ik geworden wat ik wilde, maar dan op een ander terrein. Ook in mijn huidige functie bij de NPS voel ik me vaak een soort diplomaat in de politieke arena. Ik ben geen ruziezoeker, geen intrigant, het zoeken naar overeenstemming zit in de aard van het beestje."

Rob Heukels, programmaleider Radio

Bronnen: Vrij Nederland (26-02-2005), De Volkskrant (2-10-1973), Muziek in Beeld (12-01-1989), AD (21-08-1985), Nieuwsblad vh Noorden (14-06-1993), Tubantia (27-03-1991), NRC (30-04-1994), AD (23-08-2000), G&E (13-01-2000), AD (22-10-2005), VARA TV Magazine (12-05-2001)

Ulco van de Pol was overal getuige van “Willem was eigenlijk een *familyman*”

Zeer scherp staan mij twee telefoongesprekken met Willem over zijn ziekte bij: op 10 maart en op tweede paasdag, 17 april. In beide gevallen zei hij dat zijn situatie afschuwelijk was. Dat is taal die Willem niet snel gebruikte. Eerst was er darmkanker ontdekt en moest hij geopereerd worden. Toen bleek de operatie mislukt en moest hij opnieuw worden geopereerd. Daarna zou hij naar de intensive care afdeling worden gebracht. Hij was zeer verontrust. Op die intensive care afdeling heeft hij vijf weken doorgebracht. Tot zondagavond 21 mei. Hij heeft niet meer met mij kunnen spreken. Wel konden wij met onze ogen nog afscheid nemen voor onze vakantie. Uiteindelijk moesten wij die overhaast afbreken. Maar wij durfden weg te gaan, omdat wij nog goede hoop hadden dat Willem alles zou overleven. Ik ken Willem al sinds 1968. Ik had hem nog niet zo somber meegemaakt als in die telefoongesprekken. Maar hij kreeg gelijk. De complicaties van de darmoperatie volgden elkaar snel op: een buikvliesontsteking, toen longontsteking, gevolgd door twee ingeklapte longen. De bacterie bleek hardnekkiger dan Willem kon verdragen. Dat is onverdraaglijk.

Het begin van onze vriendschap ligt in onze studententijd in Amsterdam. Wij zaten samen in het sociëteitsbestuur van de USA, Unitas Studiosourm Amstelodamensium, en brachten daar veel tijd door. Willem schoot niet op met zijn studie en de radio-wereld trok. Hij kreeg de kans om mee te lopen met het VARA-programma “de opvallend vrolijk gevarieerde visite” en rolde zo door. Hij kreeg een eigen programma, Popreconstructie, en klom daarna op in de VARA-gelederen. Intussen speelde het songfestival een belangrijke rol, waar hij in onze vriendenkring natuurlijk behoorlijk mee werd gepest. Maar intussen waren wij maar wat jaloers op zijn buitenlandse reisjes. Hij bracht het van DJ tot omroep BOBO, zelfs zonder af te studeren. Met deze carrière was uiteindelijk zelfs zijn vader tevreden.

Intussen gingen wij samen, en later met mijn vrouw Alice erbij op vakantie. Met Willems eigen Golfje. Kamperend, potje kokend op campinggasjes. Wij hebben hem zelfs zover gekregen dat hij met een huifkar door Drenthe trok. Later kookte hij kerstdiners van minstens zes gangen voor ons en de familie De Kloet. Wat dat betreft is hij de laatste jaren meer op z'n gemak gesteld geraakt. De traiteur won snel terrein. Bij belangrijke gebeurtenissen waren Willem en ik elkaars getuigen: Willem bij ons huwelijk op Schiermonnikoog. Hij was paranimf bij mijn promotie. Ik mocht getuige zijn bij het huwelijk met Jan Willem.

Hij kende hem al zeven jaar en de bekroning daarvan vond plaats in december met de huwelijksluiting door Co de Kloet.

Willem was eigenlijk een *familyman*. Hij was echt in kinderen geïnteresseerd. “Ah, leuk Willem komt eten of wij gaan bij Willem logeren”. Dat hoor ik mijn inmiddels volwassen jongens nog zeggen. Dat ze intussen ongevraagd stripboeken meenamen, merkte ik pas bij onze laatste verhuizing terug naar Amsterdam, waar Willem al die jaren was blijven wonen.

Ik had mij daar veel van voorgesteld. Wij zouden regelmatig borrelen, bij ons om de hoek op de Weteringschans bij café Mulder. Wij hadden afgesproken om in april met z'n vieren naar Schiermonnikoog te gaan. En dan gebeurt dit.

Ik heb van dichtbij meegemaakt hoe gelukkig Willem in de afgelopen jaren met Jan Willem is geweest en zielstevreden was met hun nieuwe appartement. Zij waren echt heel verliefd en over Willem kwam een rust die het hem gemakkelijker maakte om zijn naderend afscheid van de omroep te aanvaarden. Wij allemaal hadden ons dit afscheid anders voorgesteld!

Ulco van de Pol, vriend

Samen met Willem was Ulco getuige bij het huwelijk van een clubgenoot